

# המפקיד פרק שלישי בבא מציעא

מב.

עין משפט  
נר מצוה

**מתני' זרין** בסודרו והפשיטין לאחוריו: **גמ'** מאי הוה ליה למיעבד. הרי זרין: **מזוי** זידו. לא יפקידנו לאחרים במקום אחר שאם תזדמן לו סחורה לשכר יהא מזומן לו: **סחם** ידו. להיות מזומן לו לזורך ריוח הבא פתאום: **אין** פקדנה. שמתכרך ורבה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

**מתני'** <sup>(א)</sup> המפקיד מעות אצל חברו צררן והפשילן לאחוריו <sup>(ב)</sup> באו שמסרם לבנו ולבתו הקטנים <sup>(ג)</sup> ונעל בפניהם שלא כראוי חייב שלא שימר בדרך השומרים ואם שימר בדרך השומרים פטור: **גמ'** בשלמא כולוהו שלא שימר בדרך השומרים אלא צררן והפשילן לאחוריו מאי הוה ליה למיעבד אמר רבא א"ר יצחק אמר קרא ויצרת הכסף בידך יאע"פ שצוררין יהיו בידך וא"ר יצחק לעולם יהא כספו של אדם מצוי בידו שנאמר וצרת הכסף בידך וא"ר יצחק לעולם ישליש אדם את מעותיו שליש בקרקע ושליש בפרקמטיא ושליש תחת ידו <sup>(ד)</sup> וא"ר יצחק אין הברכה מצוייה אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר ויצו ה' אתך את הברכה באסמך תנא דבי רבי ישמעאל אין הברכה מצוייה אלא בדבר שאין העין שולטת בו שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך ת"ר יהוהו"ל למוד את גורנו אומר יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו התחיל למוד אומר ברוך השולח ברכה בכרי הזה מדר ואח"כ בירך הרי זה תפילת שו"א הלפי שאין הברכה מצוייה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמך אמר שמואל <sup>(ה)</sup> כספים אין להם שמירה אלא בקרקע אמר רבא ומורי שמואל יבערב שבת בין השמשות דלא אמר רחמי רבנן <sup>(ו)</sup> ואי שהא למוציא שבת שיעור למקבריהו ולא קבריהו מחייב <sup>(ז)</sup> ואי צורבא

מאליו פיישין <sup>(ח)</sup> בלע"ז: **באסמך** דרש ליה לשון דבר הסמוי מן העין: **שאלן** העין שולטת בו. שנאמר באסמך לשון גזים: **אין** להם שמירה כו'. דלס לא שמרן ונגנבו בפשיעה היא: **ואם צורבא מרבנן** הוא. המפקיד שהוא חרד על מלות הדלה על הכוס אמר השומר דלמא מיבעי ליה זוזי לאדלתא להכי לא קבריהו ופטור: **גשואי** מגששין בקרקע בשפודין של ברז להכיר מקום שמתחבא חלל: **שמי** קורה. בגג מתחבא: **פרומאי** שוכני התקרה: **זניי** אורזי. בין שורות הבגין ככותל: **טפוחאי** מטפחים ככותל לדע אס יש שם חלל: **או נופח הסמור** כו'. וכוון ככותל: **הרי הוא כמבוער**. ואין לירך לבערו דאין כאן עוד כל יראה: **הא** מאי. לענין שמירת כספים: **משום** ריחא. שהכלב מריח וחושף אחריו והרי הוא מוציא ונראה: **מסיכא**. שם מקום: **לריפא דאורזני**. בית קטן עגול כמין כובע שעושין ליידי עופות לארז: **דאורזני**. של ערבה היה: **אע"ג** דלענין גנבי נטירותא היא. אפי' בלא קבורה שאין גנבים הולכין שם לנגב שאין ממון מזוי שם: **סחלמו בפשיעה**. שמה תפול שם דליקה ונמלא פשע שלא קצין: **וסופו באונס**. שהרי נגנבו וגניבה לשומר חס אונס הוא: **אשלמינהו**. מסרן לאמו: **קטניסא**. ארגו אשקרי"א בלע"ז: **נימא** ליה לדידיה ויטן שלם. דשומר שמסר לשומר חייב: כל

מרבנן הוא סבר דלמא מיבעי ליה זוזי לאבדלתא והאידינא דשכיחי גשואי אין להן שמירה אלא בשמי קורה והאידינא דשכיחי פרומאי אין להם שמירה אלא ביני אורבי אמר רבא ומורה שמואל בכותל <sup>(א)</sup> (אי נמי בין הקרנות) והאידינא דשכיחי טפוחאי אין להן שמירה אלא בטפח הסמור לקרקע או בטפח הסמור לשמי קורה א"ל רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי התם תנן יכול לחפש אחריו ותנא כמה חפישת הכלב ג' מפחים אכא מאי מי בעינן שלשה מפחים או לא אמר ליה התם משום ריחא בעינן ג' מפחים אכא משום איכסוי מעינא לא בעינן ג' מפחים וכמה אמר רפרם מסיכא <sup>(ב)</sup> טפח ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה אותביניהו בצריפא דאורבני אינגוב אמר רב יוסף <sup>(ג)</sup> אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה א"ל הב לי זוזאי א"ל לא ידענא היכא אותביניהו אתא לקמיה דרבא א"ל <sup>(ד)</sup> כל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלים <sup>(ה)</sup> ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה אשלמינהו לאימיה ואותביניהו בקרמליתא ואינגוב אמר רבא היכי גדינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלים אמר

כל  
מרבנן הוא סבר דלמא מיבעי ליה זוזי לאבדלתא והאידינא דשכיחי גשואי אין להן שמירה אלא בשמי קורה והאידינא דשכיחי פרומאי אין להם שמירה אלא ביני אורבי אמר רבא ומורה שמואל בכותל <sup>(א)</sup> (אי נמי בין הקרנות) והאידינא דשכיחי טפוחאי אין להן שמירה אלא בטפח הסמור לקרקע או בטפח הסמור לשמי קורה א"ל רב אחא בריה דרב יוסף לרב אשי התם תנן יכול לחפש אחריו ותנא כמה חפישת הכלב ג' מפחים אכא מאי מי בעינן שלשה מפחים או לא אמר ליה התם משום ריחא בעינן ג' מפחים אכא משום איכסוי מעינא לא בעינן ג' מפחים וכמה אמר רפרם מסיכא <sup>(ב)</sup> טפח ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה אותביניהו בצריפא דאורבני אינגוב אמר רב יוסף <sup>(ג)</sup> אע"ג דלענין גנבי נטירותא היא ותחלתו בפשיעה וסופו באונס פטור והילכתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה א"ל הב לי זוזאי א"ל לא ידענא היכא אותביניהו אתא לקמיה דרבא א"ל <sup>(ד)</sup> כל לא ידענא פשיעותא היא זיל שלים <sup>(ה)</sup> ההוא גברא דאפקיד זוזי גבי חבריה אשלמינהו לאימיה ואותביניהו בקרמליתא ואינגוב אמר רבא היכי גדינו דייני להאי דינא נימא ליה לדידיה זיל שלים אמר

מנ"ל דלא מצינו ששאל פטור אלא במתה מחמת מלאכה דמשומר שכן לא אמי כדפי' וי"ל דנפקא לן מוכי ישאל איש וי"ו מוסקי על עיניו ראשון והי כאלו כמיז גניבה ואצידה להדיא בשאל וכוון דכמיז ציה גניבה ואצידה ואונסין ליכא למפטריה בגניבת אונס והא דליף בצרייתא מק"י היינו אילו לא נאמר קרא הייתי אומר ק"י:

**שאיין** הבלב יבוא לחפש אחריו. ואם תאמר והלא פטור לזדון חור מפני סכנת עקרב <sup>(א)</sup> וי"ל דהכא יכול לפנות המפולת א"י הכא שיש שם חמץ זדוני אינו פטור משום חשש עקרב דהא מבעי לן בפסחים <sup>(ב)</sup> (דף י:). ככר כפי נחש לירך חבר להוציאו או לאו: **ח"ג** ר"ח ה"יבתא תחלתו בפשיעה וסופו באונס חייב. <sup>(ג)</sup> וכן מוכח בשלח הפועלים <sup>(ד)</sup> (לקמן דף ג:). דהלכתא דחייב דפריך אביי אי הכי תחלתו בפשיעה וסופו באונס הוא ומייז וכן מוכח ריש פרק הכונס <sup>(ה)</sup> (ב"ק דף טו). דזוקא היכא שיקול להיות שהאונס לא היה נאדע אס לא פשע בתחלה כלל פשע זה וינאל לאגס ומתה פטור דמלאך המות מה לי וכו' ולירך לומר דלריפא דאורבני הוי שמירה מעליא לזוזי לענין גנבי כמו בקרקע להכי קרי ליה לענין גנבי אונס:

**פב** א מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ו סמג עשין פת טוש"ע ח"מ סי' רלא ספקי כ: **פג** ב מיי שם הל' ח טוש"ע שם ספי' כא: **פד** ג מיי שם הל' ו טוש"ע שם ספי' כ: **פה** ד מיי פ"י מהל' גרבות הל' ככ סמג עשין כ טוש"ע א"ח סי' רל ספי' ב ור"כ אלפס פ"ד מהל' גרבות פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד פ"ו ו מיי פ"ד מהל' סמג עשין פת טוש"ע ח"מ סי' רלא ספי' טו ור"כ אלפס כהן ועוד לעיל בפירוק דף פ: **פז** ז ח ט"י שם הל' ו ועיין בהשגות ובמ"מ טוש"ע שם ספי' טו: **פח** י מיי שם הל' ד טוש"ע שם ספי' טו: **פח** כ מיי פ"ג מהל' חמ"ל הל' יא סמג עשין לט טוש"ע א"ח סי' חל ספי' ח: **צ** ל מיי פ"ד מהל' שאלה ופקדון הל' ד סמג עשין פת טוש"ע ח"מ סי' רלא ספי' טו: **צא** ז מיי שם הל' ו טוש"ע שם ספי' ו: **צב** ז מיי שם הל' ו טוש"ע שם ספי' ו: **צג** ס מיי שם הל' ח טוש"ע שם ספי' ג:

**תורה אור השלם**  
1 ונתתה בפסח וצרת  
הפסח בידך ותחלת אל  
הקדוש אשר יבחר  
אלהינו בה:  
דברים יד כה  
2 וצו יי אהרן את הברכה  
הפסח בידך ותחלת אל  
הקדוש אשר יבחר  
אלהינו בה:  
דברים יד כה

**לעזי רש"י**  
פריש"ן. פשע.  
אשקרי"א [אשקרי"ן].  
ארגו, חביה קטנה.

**מוסף רש"י**  
בדבר הסמוי מן העין.  
ה"ל יודע הפסוק (תענית  
ח). כספיים של פקדון,  
אין להם שמירה אלא  
בקרקע. וחס לא נתנן  
בקרקע ואצלו, שפיעה היא  
אלו ויחייב דשומר חס חייב  
בפשיעה (פסחים לא).  
משום ריחא. שהכלב  
מריח ומתעורר ומוציא

ואינגוב  
בקרמליתא  
לאימיה  
ואותביניהו  
אשלימינהו  
הוא דאפקיד וזוי גביה  
חבריה  
אשלימינהו  
ואותביניהו  
בקרמליתא  
ואינגוב